

สรุปการประชุมเตรียมงานมหกรรมเด็กและเยาวชน ปี 3 ครั้งที่ 1
 โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปี 3
 วันที่ 14 มกราคม 2561 เวลา 09.30 – 15.45 น.

ณ บ้านชมเดือนรีสอร์ท ตำบลบ้านปรก อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1. นายชนม์สวัสดิ์	ฉิมเชื้อ	ทีมท่าคาเรนเจอร์
2. นายชาติรี	ลักขณาสมบัติ	ทีมท่าคาเรนเจอร์
3. นางสาวปิยวรรณ	อินทะนิน	ทีมลูกรัก ทช.
4. นางสาววิไลวรรณ	สำราญวงศ์	ทีมลูกรัก ทช.
5. นายสุบรรณ	จันทร	ทีม Road Safety
6. นายอนันตเทพ	บุญชู	ทีม Road Safety
7. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	ทีม PNDs
8. นายธเนศ	สร้อยทอง	ทีม PNDs
9. นางสาวอัญชนา	ดีไสว	ทีม PNDs
10. นางนิภา	บัวจันทร์	พี่เลี้ยงทีม PNDs
11. นางสาวสิริลักษณ์	อินทรบุตร	พี่เลี้ยงทีม Tradition และทีมหอยจำ
12. นางกมลเมตร	เกตุแก้ว	พี่เลี้ยงทีมลูกรัก ทช.
13. นายสำราญ	พลอยประดับ	พี่เลี้ยงทีมหมูฉีกๆ
14. นางสาวปรียาภา	รัตนฉาก	พี่เลี้ยงทีมเสรีไก่ขาว
15. นายธนพล	อ่อนพุก	พี่เลี้ยง Road Safety
16. นางสาวฐิติมา	เวชพงศ์	พี่เลี้ยงทีมหญ้าसान
17. นางชุติภา	ดวงมรกต	ชุมชนเทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
18. นายเลิศศักดิ์	ประสงค์สุข	ชุมชนตำบลคลองเขิน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
19. นางมะลิ	ประสงค์สุข	ชุมชนตำบลคลองเขิน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
20. นายสิงห์	ศรีถาวร	ชุมชนตำบลคลองเขิน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
21. นางเดือน	มีหิรัญ	ชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
22. นายวิทยา	มีหิรัญ	ชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
23. นางสาวธิ	น่วมสวัสดิ์	ชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
24. นางสาวลี	ร่วมสวัสดิ์	ชุมชนตำบลบางขันแตก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
25. นางกัญฐิกา	มีรักษา	ชุมชนตำบลนางตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
26. นางนันทา	รอดสะไ้	ชุมชนตำบลนางตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
27. นางสาวพเยาว์	หาดสมบัติ	ชุมชนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
28. นายจุ	เรืองมณี	ทีมคิดค้นคว้
29. นางสาวสุวิภา	ตรีวิมลรัตน์	ทีมคิดค้นคว้
30. นางทองคำ	เจือไทย	คณะทำงาน
31. นายชินวุฒัน	มณีศรีขำ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

32. นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
33. นายพศิน	เผ่าพงษ์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
34. นายคำรณ	นิ่มอนงค์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
35. นายเฉลิมพล	อัมเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
36. นายสุจินดา	อัมเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
37. นางสาวกนกวรรณ	พวงประทุม	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เริ่มประชุมเวลา 09.30 น.

เข้าวันนี้ นายคำรณ นิ่มอนงค์ (พี่อ้วน) ขวนผู้เข้าร่วมที่เป็นพี่เลี้ยง ทีมโค้ช แกนนำชุมชน และคณะทำงานกลไกการขับเคลื่อนโครงการสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม รวมทั้งแกนนำเด็กและเยาวชนที่ดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปี 1 – 3 แนะนำตัว จากนั้นนายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วม และแจ้งว่า จากการดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกปี 3 จากการสนับสนุนของมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนากรไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และโครงการสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสงคราม ให้มาดำเนินงานเชิงพื้นที่ประเด็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้สูงอายุทำงานกับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ตำบลต่างๆ 9 ตำบล เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมผู้สูงอายุในจังหวัดสมุทรสงคราม ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำแผนงานอย่างหลากหลายกิจกรรม การดำเนินกิจกรรมส่งผลให้ผู้สูงอายุและเด็กเยาวชนมีความสุข จึงต้องการชวนทั้ง 2 โครงการมาเรียนรู้การทำงานร่วมกัน ซึ่งการดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปี 3 กำลังจะเสร็จสิ้นลง ต้องมีการจัดงานมหกรรมเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปี 3 จึงอยากให้ทุกท่านมาร่วมกันคิดริเริ่มและรูปแบบในการจัดงาน เพื่อสื่อสารประเด็นที่น่าสนใจสู่สังคมอย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากงบประมาณมีจำกัด โดยปีนี้จะมีการจัดงานในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2561 ณ มูลนิธิชัยพัฒนานารักษ์ ตลาดน้ำอัมพวา และวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2561 ณ วัดกลางเหนือ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

นายคำรณ นิ่มอนงค์ นำเสนอว่า การดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกได้ดำเนินงานมา 3 ปี และยังมีภารกิจขับเคลื่อนงานในเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ขณะนี้ นพ.อุดม คชินธร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้เตรียมพร้อมเพื่อให้มหาวิทยาลัยนเรศวร 7 แห่ง มีการเรียนรู้ร่วมกันข้ามคณะ เพื่อเรียนรู้หลากหลายศาสตร์ วันที่ประชุมมีทั้งอาจารย์ที่สอนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และ

อุดมศึกษา ซึ่งช่วงวันจัดงานจะตรงกับงาน Maeklong River Run จะมีการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน ขอให้ทุกท่านช่วยกัน ออกแบบการจัดงาน การดำเนินงาน และลงมือปฏิบัติการร่วมกัน เพื่อให้เห็นภาพรวมของงานและเตรียมพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงต่อไป

กิจกรรมเตรียมความพร้อม

นายคำรณ นิมนองค์ ชวนผู้เข้าร่วมทำกิจกรรมเตรียมความพร้อม ดังนี้

- ปรับมือตามจำนวนนับ ปรับมือเพิ่ม 1 ครั้ง และลบ 1 ครั้ง ปรับมือตามความจริง เช่น โก๋มีขา ม้ามีหู หนูมีหาง คนมีหาง เป็นต้น
- ทำท่า 4 ท่า ประกอบการร้องเพลงอิงอ่างมานั่งข้างโอง มานั่งหลังโองค่อยกินมด เด็กเอ๋ยเจ้าอย่าพูด ปด เดียวจะเหมือนมดเป็นเหยื่ออิงอ่าง
- ทำท่าประกอบ 4 ท่า คือ ท่าที่ 1 ให้แบมือซ้ายและยกมือขวาไว้ที่มือเพื่อน ท่าที่ 2 ตบมือที่หน้าขา ท่าที่ 3 โกวแขนไว้บนหน้าขา และท่าที่ 4 ตบมือที่หน้าขา พร้อมทั้งร้องเพลงปลุกผัๆๆ ทำสวน ครวไม่ต้องกลัวอดผัก ปลุกอะไรก็มีผักกินๆๆ
- ทำท่าประกอบเพลง ยายๆ แสบปี่ ยายๆ โอเย่ๆๆ โดยการวางมือซ้ายกำไว้ด้านบน มือขวาแบเอาไว้ ด้านล่าง และสลับข้างมาทำมือขวา
- จับคู่ 2 คน ต่างอายุ ต่างพื้นที่ นั่งหัวเข้าชิดกัน เพื่อทำกิจกรรมปลาไร้ปลาแตก โดยให้แบ่งกันเป็น ปลาไร้กับปลาแตก เอามือสับหว่างไว้หน้ากันในแนวขึ้นลง เมื่อบอกว่าปลาไร้ให้ปลาไร้จับมือเพื่อนให้ได้ เมื่อบอกว่าปลาแตกให้ปลาแตกจับมือเพื่อนให้ได้ คนที่ถูกจับได้จะเป็นคนแพ่ รอบแรกให้คน

แพ็กลูกขึ้นเพื่อให้คนชนะบ๊อบแบน พร้อมทั้งมีการพูดชื่อปลาชนิดต่างๆ ร่วมด้วย เช่น ปลาตุ๊ก เป็นต้น รอบที่ 2 ให้คนที่แพ้ทำท่าประกอบเพลงแก้ว กะลา ชัน โอ่ง เป่าลูกโป่ง โอ่ง ชัน กะลา แก้ว

- จับกลุ่ม 3 คน แนะนำตัว ทำความรู้จักกันเพิ่มขึ้น เพื่อทำกิจกรรมนันทนาการ โดยจะบอกหมายเลขที่จะฆ่า เช่น 20, 21, 19, 30 เป็นต้น คนที่นับเลขที่กำหนดจะแพ้ และนับเลขติดต่อกันได้ไม่เกิน 3 เลข รอบแรกคนที่แพ้จะต้องย้ายไปอยู่กลุ่มใหม่ รอบที่ 2 ให้คนที่ชนะ 2 คน ย้ายไปอยู่กลุ่มใหม่ พร้อมทำความรู้จักกันเพิ่มขึ้น รอบที่ 3 ให้คนแพ้ทำท่าแอบป๊ายๆ ประกอบ

กิจกรรม Check in

นายคำรณ นิมนอนงค์ ให้ผู้เข้าร่วมจับกลุ่ม 3 คน เพื่อทำกิจกรรม check in และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ภายใต้ประเด็นคำถาม ดังนี้

- เข้าใจรู้สึกอย่างไร
- ความประทับใจหรือสิ่งดีๆ ที่เราทำให้กับเด็กและเยาวชน รวมทั้งคนในชุมชน

เมื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เสร็จสิ้น ให้ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกันในเวทีใหญ่ สรุปได้ดังนี้

- ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้ชีวิตประจำวัน วิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ภูมิปัญญาชาวบ้านเรื่องการจัดการกระรอกในสวน และโครงการที่กำลังดำเนินงานอยู่ ทำให้เห็นเป้าหมายและกระบวนการดำเนินงานที่ดี
- การเป็นผู้พูด – ผู้ฟังที่ดี มีสาระ ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน จับใจความได้เพิ่มขึ้น
- บรรยากาศที่สนทนาสนทนากัน ทำให้มีการพูดและการฟังอย่างต่อเนื่อง เป็นกันเอง รู้สึกดี และได้รับพลังกลับคืนมา แม้ว่าจะเป็นเรื่องเล็กๆ แต่รวมพลังบวกเข้ามาร่วมกัน และทุกคนทำเพื่อส่วนรวม ซึ่งเป็นเรื่องที่ดี
- การทำงานระหว่างวัย ต้องมีความเข้าใจกัน ทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ

เมื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เสร็จสิ้น นายคำรณ นิมนอนงค์ สรุปว่ากิจกรรม check in จะต้องมีการยกระดับความรู้ที่ได้ไปสู่การสร้างคุณค่า พลัง การเปลี่ยนแปลงได้ โดยเริ่มจากการฟังและการคิดเพื่อต่อยอด จะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงได้ นายชินวุฒน์ มณีศรีชา กล่าวเพิ่มเติมว่า หากเราฝึกให้เด็กรู้จักการพูด – การฟัง เมื่อได้รับฟังร่วมกัน จะทำให้เด็กได้สัมผัสการเรียนรู้จากเพื่อนในทีม หากนำความรู้ที่ได้มานับกับตนเอง จะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับปรุงตัวเองได้ เป็นการยกระดับจากการรับรู้ไปสู่การเรียนรู้และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตนเองในที่สุด

กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเพื่อเติมเต็มจากเรื่องการศึกษาที่ไม่มีในห้องเรียน

นายคำรณ นิมอนงค์ ให้ผู้เข้าร่วมอ่านบทความต่อไปนี้ และเมื่ออ่านเสร็จให้เขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้ของแต่ละบุคคล

เด็กหนุ่มเกิดในครอบครัวที่ยากแค้น เรียนแค่ กศน. แต่เมื่อเห็นสิ่งที่เขาทำต้องทิ้ง!

เด็กหนุ่มคนหนึ่ง เกิดมาในครอบครัวที่ยากแค้นแสนสาหัส พ่อติดเหล้า แม่ขี้เมา แยกทางกันตั้งแต่เขาเพิ่งจบประถมปลาย เขาไม่เพียงเรียนรู้ที่จะยืนอยู่บนลำแข้งของตน ทำงานเลี้ยงตัวเองตั้งแต่สิบขวบเศษเท่านั้น แต่ยังเรียนรู้ว่า หากจะมีชีวิตที่ดีกว่า จะต้องพาชีวิตตัวเองไปอย่างไร นั่นทำให้เขาเลือกที่จะใช้ชีวิตจากการ **เรียนรู้จากสิ่งที่อยู่รอบตัว โดยเฉพาะการปฏิบัติจริงในชุมชน เรียนรู้การอยู่ด้วยตนเอง** ในบ้านที่ไม่เพียงแต่ไม่มีไฟฟ้าเท่านั้น แต่แม้แต่ผ้ามุ้ง มุ้ง หรือโอ่ง ไห สักใบก็ยังไม่มีย ทว่าสิ่งที่เขามีอย่างเต็มທີ່ก็คือ อีสราภาพ ที่จะพาตัวเองไปตามที่จิตสำนึก ฝ่ายดีไผ่ฝัน

เขาใช้เวลาแปดเดือนในแต่ละปี รับจ้างกรีดยางพารา แบ่งรายได้ที่เล็กน้อยส่วนหนึ่งส่งตัวเองเรียน กศน.ในวันเสาร์ อาทิตย์ ทั้งหลักสูตรสามัญและวิชาชีพตัดผม อีกส่วนหนึ่งเข้าร้านเน็ต **ค้นคว้าความรู้ด้านอิเล็กทรอนิกส์ด้วยตัวเอง** ที่กระท่อมของเขา ขณะที่เขาหุงข้าวด้วยไม้ฟืนจากหลุมบนดิน กินกับเห็ดกับผักหญ้า ปลูกปลาที่หาจากในป่าในทุ่ง ปลูกทุกอย่างในป่า อาบน้ำท่าในบึง

เด็กหนุ่มอาชีพกรีดยางคนนี้ ไม่เพียงสามารถเขียนวงจรอิเล็กทรอนิกส์เองได้ เขายังทำแผงโซลาร์เซลล์ผลิตกระแสไฟฟ้าเก็บลงแบตเตอรี่ไว้ชาร์จโทรศัพท์เล่น เฟซบุ๊ก ยามฝนตกเขายังสามารถผลิตไฟฟ้าพลังไอน้ำที่ต้มจากหลุมบนดิน ทดลองทำแก๊สที่ผลิตจากการหมักข้าวในขวดน้ำอัดลม แล้วส่งไปเก็บไว้ในถังรถยนต์ เป็นพลังงานสำรอง บัดกรีวงจรอิเล็กทรอนิกส์ด้วยการเผาหลอดทองเหลืองด้วยไม้ฟืนแทนการใช้หัวแร้ง ฯลฯ

ในวันที่มีผู้สะท้อนความจริงว่า ระบบการศึกษาที่ล้มเหลว ผลิตคนรุ่นใหม่ที่ทำข้อสอบพอได้ แต่สอบตกอีคิว ทำงานไม่เป็น ไม่มีความอดทน และขาดความรับผิดชอบ (นอกจากต่อต้านหาของตัวเอง) น่าคิดว่า อะไรที่ทำให้เด็กหนุ่มผู้มีแต่ความขาดและอัตคัดขัดสน จึงเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยอิทธิบาท4 เชี่ยวชาญทั้งวิชาการใช้ชีวิต วิชาชีพ วิชาช่าง รวมทั้งนวัตกรรมล้ำยุค และที่สำคัญคือ....คิดเป็น

เขาเจียดเงินอีกส่วนหนึ่งเก็บไว้ท่องเที่ยว เปิดโลกหลังปิดหน้าต่างในแต่ละปี ...โดยติดป้ายให้บริการตัดผมฟรีไปตลอดเส้นทางกับจักรยานคู่ใจ... เดินทางเรียนรู้โลกไป และ แบ่งปันน้ำใจให้กับผู้ยากแคลนสองข้างทาง ด้วยหัวใจบริสุทธิ์

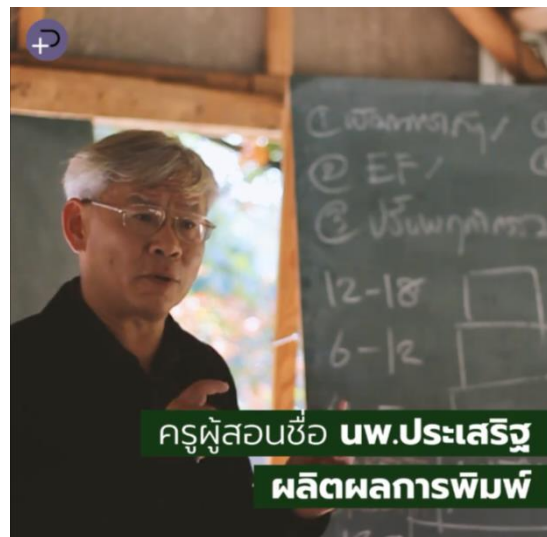
เขาชื่อ กบ อนุรักษ์ สมมะ เด็กหนุ่มจาก จ.บึงกาฬ

จากนั้นให้ชมวีดิทัศน์เรื่อง วิชาเรียนของพ่อแม่ ของนพ.ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ ที่สอนวิชาพัฒนาการเด็กในช่วงวัยต่างๆ ให้พ่อแม่เรียน ในขณะที่ลูกๆ ไปเล่นเรียนรู้ในสนาม

- **0 -12 เดือน (Trust)** ลูกต้องไวใจโลก เป็นไปตามพัฒนาการตามช่วงชั้นวัยของเด็ก แม่ต้องนำไวใจก่อน สิ่งแวดล้อมจึงน่าไวใจ สิ่งแวดล้อมน่าไวใจพัฒนาการจึงเดินหน้า พ่อแม่ต้องให้อย่างเดียว
- **2 – 3 ขวบ (Autonomy)** หนูทำได้ถ้าหนูอยากทำ กล้ามเนื้อมัดใหญ่ แขน ขา ลำตัว พัฒนาการกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ได้แก่ เดิน เตะ กว้างของ พ่อแม่บอกให้ลูกทำได้ ไม่ควรหงุดหงิด แต่สั่งไหนขว้างได้หรือขว้างไม่ได้ เครื่องมือพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ ได้แก่ ตาข่ายที่ป็นปลอดภัย ห้ามลูกดื้อเท่าที่ขีดขวางพัฒนาการเด็ก กล้ามเนื้อเรียบ เช่น ลำไส้ และท่อปัสสาวะ การกลั้นฉี่และอีกคือทักษะของชีวิต ช่วงอายุนี้นสามารถถลั่นได้

- **4 – 5 ขวบ (Initiation)** วัยแห่งการเริ่มสิ่งใหม่ ด้วยนิ้วมือเล็กๆ กล้ามเนื้อมัดเล็กเป็นสิ่งสำคัญ นิ้วมือดีสมองก็จะดีตามไปด้วย พ่อแม่ควรให้ลูกระบายสี เล่นดินทราย ปั้นต้นไม้ เล่นบทบาทสมมติ เล่นกีฬา เล่นดนตรี วัยนี้เป็นหน้าที่ทองของการเล่น
- **6 – 12 ปี (Industry)** ตื่นเข้าไปโรงเรียน ไปโรงเรียนเพื่ออะไรคำตอบอยู่ใน 3C 1) Compete แข่งขัน ต่อสู้ และชิงดีชิงเด่น 2) Compromise รอมชอมและประนีประนอม 3) Coordinate ร่วมมือทั้งการเรียนและการเล่น
- **8 – 12 ปี (Identity)** ค้นหาอัตลักษณ์ของตนเอง (identity) ต้องจีบคนรัก (intimacy) เข้าแก๊งเข้ากลุ่ม (Royalty) เลือกรายอาชีพ (career point) พ่อแม่ต้องฟัง มากกว่าการร้องขอ หรือคาดหวัง
- ทุกกระยะห่างระหว่างลูกกับเราจะมีความสัมพันธ์ สายสัมพันธ์ที่แข็งแรงจะทำให้ลูกมามองเราเสมอ ไม่ว่าจะทำอะไรเขาจะนึกถึงพ่อแม่เสมอ สายสัมพันธ์ที่ดีเหนี่ยวรั้งลูกจากอบายมุข รู้จักเข้ารู้จักออก รู้จักป้องกันและไตร่ตรอง เราไม่ได้เลี้ยงลูกให้ดีเลิศแต่ให้เขาเป็นคนที่มีคุณภาพ

เมื่อชมคลิปวิดีโอเสร็จสิ้น นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ในแผนงานของโครงการสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม จะมีการจัดงานมหกรรมเหมือนกัน และสำหรับการศึกษาดูงานที่โครงการพัฒนาเขาหินซ้อน อาจจะปรับเป็นโครงการพัฒนาแหลมผักเบี้ยแทน เพราะมีประเด็นการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกับเรา บางเรื่องที่แม่กลองให้ชุมชนทำเองกับเด็กและเยาวชนเป็นการลดช่องว่างระหว่างวัยเด็กเยาวชนกับผู้สูงอายุ สำหรับโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปี 3 อยู่ระหว่างการถอดบทเรียนกับเด็กและเยาวชน มองว่าเป็นประโยชน์กับการขับเคลื่อนกับน้องๆ และการเชื่อมโยงการดำเนินงานในระยะต่อไปได้ พร้อมทั้งให้ผู้เข้าร่วมสะท้อนเรื่องราว / สิ่งที่เห็นในมุมมองต่างๆ จากเรื่องเล่าและคลิปวิดีโอ สรุปได้ดังนี้

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากเรื่องเล่าและคลิปวิดีโอ

เด็กและเยาวชน

- ความรู้ไม่ได้อยู่ในห้องเรียน ความรู้รอบตัวเอง ในวัยเด็กอยากได้ความอบอุ่นและการเรียนรู้
- การใช้ชีวิตที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับตนเองที่เลือกทำ การสอนขึ้นอยู่กับความรู้ที่เราสร้างขึ้นมาเอง

- บางคนมีความพร้อมในการศึกษา แต่ไม่ได้ทำให้ยืนได้ด้วยตนเอง การศึกษาเรียนรู้ได้จากประสบการณ์
 - เมื่อพบปัญหาแล้วไม่ย่อท้อ พลิกวิกฤติให้เป็นโอกาส
 - เด็กที่ดีไม่ได้อยู่กับโรงเรียนอย่างเดียว ขึ้นอยู่กับการดูแลของครอบครัวด้วย
 - บางคนไม่มีฐานะเหมือนคนอื่น จึงต้องดิ้นรน ทำให้เราน้ำใจมากขึ้น เพราะเราเคยไม่มีมาก่อน
 - คนเราเลือกเกิดไม่ได้ แต่เลือกใช้ชีวิตและเป็นคนดีได้ เราควรเดินออกไปหาความรู้ด้วยตนเองได้ เมื่อมีความรู้ในระดับหนึ่ง เราก็แบ่งปันได้ พัฒนาการของเด็กแต่ละช่วงวัยแตกต่างกัน เราจึงต้องกระตุ้นให้เหมาะสมตามพัฒนาการ ช่วงวัยรุ่นเราต้องพัฒนาตามความต้องการของตนเอง คนไม่ใช่เครื่องจักร
- นายชินนวัฒน์ มณีศรีชา สรุปว่า การเรียนรู้ที่เปิดพื้นที่ให้ทุกคนมีเสรีภาพในการคิดได้

- หากเราสนใจเรียนรู้ ก็จะสามารถค้นหาค้นคว้าความรู้จากประสบการณ์จริง นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมได้ เนื่องจากปัจจุบันโลกเปลี่ยนแปลงไปมาก หากเราสนใจแต่ความรู้ในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว จะมีแต่ความรู้ที่มุ่งไปสู่การเป็นอุตสาหกรรม อาจจะต้องเสียเวลาไปได้ ระบบการศึกษาอาจจะต้องผลิตคนเพื่อให้เห็นความชอบ / อัตลักษณ์ของตนเอง จะดีกว่าการเรียนรู้จบมาเพื่อทำงานทางด้านอุตสาหกรรมเท่านั้น เราจึงต้องเปิดพื้นที่การเรียนรู้ให้เด็กได้ลงมือทำอย่างแท้จริง
- โลกข้างนอกจะสอนเรื่อง IQ แต่ EQ เป็นการเรียนรู้โลกข้างนอก โดยผู้ใหญ่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำ ทำให้ส่งเสริม EQ ได้จริง
- เด็กขาดพ่อแม่ จึงทำให้เรามีอิสระที่จะทำ สามารถศึกษาเรื่องรอบตัว ทำให้เกิดนวัตกรรมและประสบการณ์ได้อย่างหลากหลาย การเรียนรู้ในแต่ละช่วงวัยแตกต่างกัน เมื่อเราเติบโตขึ้นก็จะได้เรียนรู้พัฒนาไปเรื่อยๆ

พี่เลี้ยงและแกนนำชุมชน

- การเรียนรู้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทั้งสมบูรณ์และไม่สมบูรณ์ ซึ่งพวกเราและโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกกำลังทำอยู่ เพื่อสร้างให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- เด็กอยู่ในสังคมที่เป็นจริง ไม่ทอดทิ้งกับโชคชะตา ใช้ภูมิปัญญาที่ได้เรียนรู้มาใช้ชีวิต ผู้ใหญ่ปัจจุบันไม่ค่อยฟังเด็ก เราต้องฟังเด็ก
- เด็กต้องมีไอดอล เขาจึงคิดแบบนี้ได้ เหมือนคนรุ่นใหม่ที่กำลังแก้ปัญหาทางวาทกรรมมากกว่า เราจึงต้องคิดร่วมกัน หาสื่อ และนำมาลงมือทำด้วยตนเอง จึงจะเห็นผล
- เด็กในคลิปล้ายกับ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ ที่มีวิสัยคิดและพลังบวกมาตั้งแต่เด็ก เรียนและทำงานไป แต่เด็กคนนี้น่าตกกว่าที่ใช้สี่รอบตัวเป็นโรงเรียน ใช้สื่อโซเชียลมีเดียมาทำประโยชน์จนได้ดี พ่อแม่ควรเรียนรู้พัฒนาการตามวัยของเด็กให้เท่าทัน และเปลี่ยนวิธีการสอนลูกใหม่ จากการบอกให้ทำ เปลี่ยนเป็นการคิดเองว่าอยากจะเรียนอะไร
- เด็กเกิดมามีฐานะครอบครัวไม่ดี แต่เขามีความดี มีทุนปัญญาสูง และใช้เศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงมาปรับใช้ มีความเพียร เหตุผล ภูมิคุ้มกันในการใฝ่เรียนรู้ มีคุณธรรมประจำใจ และแบ่งปันให้สังคม ซึ่งควรสนับสนุนต่อ
- คิดได้ 2 ด้าน คือ แบ่งบวก ชีวิตเลือกได้ แต่ต้องอยู่แบบพอเพียงและควบคู่กับเทคโนโลยีให้ได้ แบ่งลบ คือ เขาจะเข้าสังคมได้หรือไม่ เพราะเด็กคนอื่นมีสังคมที่สุขสบาย หากเข้ากลุ่มแล้วจะเป็นอย่างไร เหมือนนกในกะลา หากเปิดกะลาแล้วเขาจะเดินได้หรือไม่ อย่างไร เพราะต้องมีการสังคมสื่อสารร่วมกัน แข็งแรงพอหรือยังที่จะเติบโต หากเผยแพร่ไปในวงกว้างจะต้องมองให้ออก

- เด็กแบบนี้มีจริงในชุมชน เห็นเด็กแบบนี้ทุกวัน แต่เด็กก็ไม่ฟังพายุสาเหตุดี เข้าแก๊ง แว้น ท้องก่อนวัย เพราะเขาคิดเป็น และยอมรับในฐานะตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นสิ่งที่มีความรู้และอยู่กับสังคมได้
- เด็กคิดเป็น มีทักษะการใช้ชีวิตอยู่รอดในสังคม เรียนรู้การปรับตัวเองในการเข้าสังคม มีความใฝ่รู้ที่จะเรียนรู้เรื่องเทคโนโลยี และแบ่งปัน ในแต่ละช่วงวัยเด็กมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ผู้ปกครองจะต้องสอนแต่ละช่วงตามพัฒนาการ แต่เราต้องมีข้อแม้ในการดึงเข้าด้วย
- หากมีชีวิตที่ดีเขาจะใช้ชีวิตได้อย่างไร เมื่อเขาลงมือทำ และปฏิบัติจริง ก็จะคิดเป็นและไปต่อได้ สะท้อนมาถึงตนเอง เพื่อน คนรู้จัก ชีวิตปัจจุบันมีข้อแม้ต่างๆ นานาทำโครงการไม่ได้เพราะไม่ว่าง แต่คนที่ไม่มีอิสระมากกว่า เพราะว่าไม่มีเงื่อนไขมาบังคับ การสร้างคนให้ดีมีคุณภาพไม่ต้องการคนที่ เป็นเลิศ
- เด็กใช้ชีวิตจริงได้แม้ไม่มีพ่อแม่ แปลกใจว่าทำไมพ่อแม่มีลูกแล้วจึงต้องไปโรงเรียน ทั้งที่ครูคนแรกคือ พ่อแม่ และครูคนที่สองคือครูบาอาจารย์ เด็กอีกคนหนึ่งไม่มีพ่อแม่ แต่คิดเป็น เกิดความสงสัยว่าจะ ทำอย่างไร
- สื่อทั้ง 2 เรื่อง เหมือนกัน คือ คนรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพ คนแรกเด็กมีชีวิตที่มีคุณภาพ แต่พ่อแม่จะทำ อย่างไรให้เด็กมีคุณภาพ ควรปรับระบบให้เด็กในห้องออกมาเรียนนอกระบบ และนอกระบบมา เรียนรู้กับเด็กในโรงเรียน
- เรื่องแรกคิดว่าเด็กต้องติดเหล้า เรื่องที่ 2 เด็กเกิดขึ้นจากกรรมพันธุ์ทำให้พฤติกรรมบางอย่างเหมือน พ่อแม่
- เกิดที่ไหนก็ได้ถ้าไฟดี แม้มีต้นทุนชีวิตไม่เท่ากัน หากมีการเรียนรู้ในสิ่งที่เรียนรู้อย่างเต็มที่กับชีวิต พ่อแม่หลายคนทำงาน ไม่ว่าง เราต้องเรียนรู้และส่งเสริมให้เหมาะสมกับพัฒนาการ
- เด็กคนนี้เป็นเคยหยุดการเรียนรู้และใฝ่รู้ ขยัน และมองโลกในแง่ดี คิดเป็น สิ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้ ของเด็ก ผู้ปกครองต้องมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยการกอดลูก จับมือลูกบ้าง สอบถามสารทุกข์สุขดิบบ้าง หากครอบครัวนั้นมีความอบอุ่น พ่อแม่ก็ไม่ต้องไปเรียน
- มองเห็น 1) มนุษย์ที่มีธรรมชาติ แต่การเรียนรู้ในปัจจุบันพยายามใส่หลายเรื่องที่ไม่เป็นธรรมชาติเข้าไป จึงต้องทำให้เขาเรียนรู้อยู่กับธรรมชาติ 2) กระบวนการพัฒนามนุษย์ให้เปลี่ยนแปลงได้ด้วยวิธีการ คิดอย่างอิสระ และ 3) การนำไปใช้ในการจัดงานมหกรรมการเรียนรู้ คือ คิดอิสระ และเรียนรู้ อยู่อย่างธรรมชาติ
- เด็กคิดดี ทำดี แม้ว่าพ่อแม่จะดีแล้วและดีบุหรี แต่ตัวเองต้องทำให้ดีที่พ่อแม่ทำไว้ไม่ดี ไม่หลงทาง ไปทำสิ่งที่ผิดๆ ไม่มีข้อบกพร่อง / เสียหาย
- โรงเรียนไม่ได้ต้องการเด็กที่สอบได้ที่ 1 เรียนดี หรือเก่ง แต่อยากได้เด็กที่สามารถคิดได้ คิดเป็น เพื่อ ไปสร้างประโยชน์ให้กับผู้อื่น เพื่อนำไปสู่การพัฒนามากกว่า สร้างเด็กให้คิดเป็นและมีจุดมุ่งหมายของ ชีวิต เช่นเดียวกับการพัฒนาเด็ก หากเด็กมีการลงมือทำจริง จะทำให้เขาคิดเป็น
- เด็กใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า เรียนรู้ด้วยตนเอง ส่วนเด็กสมัยนี้มีแต่การรับอย่างเดียว จะทำอย่างไรให้เด็ก เป็นผู้ใหญ่อย่างมีคุณค่า
- เด็กมีอิสระทางความคิดตั้งแต่พ่อแม่เป็นอย่างนั้น เขาไม่ควรเป็นเด็กดี การประยุกต์ของใช้ด้วยตนเอง พ่อแม่เรียนรู้เพื่อให้ความอิสระกับลูกที่พอดี ไม่เอาใจลูกจนเกินไป
- เด็กมีบุญที่ใช้ชีวิตที่ดีได้ เลือกที่จะมีสติในการดำรงชีวิตที่ดี ทำให้ชีวิตดีได้ พ่อแม่มีส่วนที่ทำให้คนรุ่นใหม่มีความเข้มแข็ง ใช้ชีวิตที่ดี

- การเรียนรู้อย่างเดียวยังไม่ทำให้เราดัดแปลงไปสู่การใช้ชีวิตที่ดีได้ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูกที่ดีจะส่งเสริมให้ลูกเกิดการเรียนรู้ได้

นายชินวรณ์ มณีสรีชา กล่าวว่า พ่อแม่เติบโตและถูกเลี้ยงดูมาแบบหนึ่ง และไปเลี้ยงดูเด็กในปัจจุบันอีกแบบหนึ่ง ทำให้เกิดความไม่เข้าใจต่อกันได้ ขณะนี้คุณปิยะภรณ์ มั่นขจีรัตน์ ผู้จัดการมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) กับ ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ สถาบันเพื่อการวิจัยพัฒนาประเทศไทย และทีม ได้นำเสนอกระบวนการเรียนรู้จากโครงการเด็กและเยาวชนให้เกิดการปฏิรูปใน 6 จังหวัดนำร่องทั่วประเทศ ทำเป็นเขตการศึกษาพิเศษเพื่อการปฏิรูปการศึกษา โดยในภาคกลางจะดำเนินงานในจังหวัดราชบุรี และจังหวัดระยอง ในงานมหกรรมการเรียนรู้ของโครงการพลังเด็กและเยาวชน เพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี จะเชิญตัวแทนคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษามารับฟังผลจากการดำเนินโครงการ ร่วมกับ สิ่งที่เราที่กำลังดำเนินงานกันนับว่าเป็นการปฏิรูปการศึกษา เราสามารถเรียนรู้ได้จนเกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ได้ ทีมจึงคิดก้าวหน้าออกไป และชวนกันคิดงานต่อเนื่อง

สรุปผลการดำเนินงานโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก 3 ปี

นายคำณ นิมอนงค์ สรุปว่า สถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนในสังคม เกิดจากการขาดภูมิคุ้มกัน จึงชวนกันมาทำโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก เพราะเราเชื่อว่าการสร้างการเรียนรู้ข้ามวัยระหว่างเด็กและเยาวชนกับผู้ใหญ่จะช่วยเติมเต็มซึ่งกันและกัน ภาพรวมของภูมิสังคมภาคตะวันตกมีความเชื่อมโยงของทรัพยากรร่วมกันทั้งป่า น้ำ ดิน และทะเล แต่เด็กไม่เข้าใจความเชื่อมโยงของระบบนิเวศ มองแยกส่วน โครงการจึงเริ่มจากการให้เด็กเรียนรู้เรื่องราวท้องถิ่น เข้าใจระบบนิเวศ ทำให้เด็กปรับตัวพฤติกรรม เรียนรู้และอยู่ได้กับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นจุดสมดุลในการใช้ชีวิต ส่งผลให้เด็กมีทักษะในการดำรงชีวิต คิดเป็น และเรียนรู้ผ่านการลงมือทำโครงการต่างๆ

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน 3 ปี พบว่า มีโครงการทั้งหมด 66 ทีม ครอบคลุมพื้นที่ 32 ตำบล 4 จังหวัด เกิดเครือข่ายเด็กและเยาวชน 345 คน พี่เลี้ยง 48 คน เกิดกลไกพี่เลี้ยงที่มาจากแกนนำชุมชน ครูมัธยมศึกษา อาจารย์อาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัย อบต. / หน่วยงาน และนักพัฒนา ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ประเด็นสำคัญ คือ หากจะสื่อสารให้กับคนรับรู้ จะต้องสกัดความรู้ออกมาว่า การเรียนในห้องเรียนได้ประโยชน์ไร การเรียนรู้ในโครงการเกิดมูลค่าไหมอะไรบ้าง ซึ่งจะต้องนำกลับไปคิดต่อ ข้อค้นพบ คือ เกิดทีมผู้สูงอายุที่เห็นสถานการณ์ปัญหาเรื่องเด็กและเยาวชนที่ไม่มีภูมิคุ้มกัน ขณะที่ผู้สูงอายุก็ขาดคนดูแล ดังนั้นการทำกิจกรรมร่วมกันจึงช่วยเติมเต็มให้เด็กและเยาวชนได้รับคำแนะนำจากผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุได้รับการดูแลจากเด็กและเยาวชน เกิดความสัมพันธ์ และขยายผลไปสู่การดำเนินงานเรื่องอื่นๆอย่างต่อเนื่อง

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ต้องสะท้อนให้เห็นว่า เกิดจากวงจรการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยการเชื่อมความสัมพันธ์ของชุมชนผ่านเรื่องราวท้องถิ่น มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองศักยภาพของพัฒนาการของเด็กหลากหลายช่วงวัย ทั้งกระบวนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้จนเกิดสำนึกพลเมืองในระดับมัธยมศึกษา การฝึกลงมือทำจริงเพื่อเป็นผู้ประกอบการมีอาชีพในระดับอาชีวศึกษา และการนำความรู้ในห้องเรียนไปใช้ประโยชน์กับชุมชนในระดับอุดมศึกษากับ เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นคนนอกพื้นที่ ตลอดจนการสร้างกลไกผู้สูงอายุของโครงการสานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุเรียนรู้ร่วมกันบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีการชวนเด็กนอกระบบไปทำกิจกรรมร่วมกับเด็กในระบบ เมื่อเด็กเหล่านี้ได้เรียนรู้และมองว่าผู้ใหญ่เป็นผู้รู้ในชุมชนมากกว่าคนแก่ที่ขี้บ่น ผู้ใหญ่ก็จะสามารถตักเตือนเด็กและเยาวชนได้ หัวใจสำคัญของการดำเนินงาน คือ ต้องมีพี่เลี้ยงและสร้างกลไกการดูแลเด็กและเยาวชน เราจะสื่อสารสังคมให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนที่มีทักษะชีวิต สามารถอยู่ได้ท่ามกลางสถานการณ์สังคมที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น และมีการลดช่องว่างระหว่างเด็กและผู้สูงอายุ รวมทั้งการขับเคลื่อนงานเหนือโครงการที่แม้ว่าโครงการจะเสร็จสิ้นไป กลไกก็ยังคงอยู่ ซึ่งเราจะได้หารือร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง

ช่วงบ่าย นายคำณ นิ่มอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วม เตรียมความพร้อมก่อนทำกิจกรรม ดังนี้

- โดยการสับมือไปทางด้านซ้าย ด้านขวา ด้านหน้า และด้านหลัง
- ยกมือประกบกัน แล้วหมุนนิ้วแต่ละนิ้ว เริ่มต้นจากนิ้มโป่ง นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อย สลับไปมา อย่างละ 5 – 10 ครั้ง
- กำมือซ้ายและแบมือขวา ทำสลับไปมา
- กิจกรรมนับจำนวนลิงพร้อมเสียงประกอบต่อเนื่อง เช่น ลิง 42 ตัว ส่งเสียง 42 ครั้ง เจียก... จนครบ 42 ครั้ง, 40, 32, 20, 17 ตัว เป็นต้น

การจัดมหรธรมพล้งเด็กและเยาวชน

นายคำณ นิ่มอนงค์ กล่าวว่า การจัดงานมหรธรมการเรียนรู้ในโครงการพล้งเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกที่ผ่านมานั้น ปีที่ 1 : “ปลูกพล้งเยาวชนชววิถิคนตะวันตก” (ธิมงานวัด) เพื่อบอกเล่าเรื่องราวของเด็กในภูมิภาคตะวันตก จุดเริ่มต้นของการปลูกสำนึกของเด็กภาคตะวันตก และปีที่ 2 : “ก้าวกล้า การศึกษา เพื่อสร้างพลเมืองตามรอยเท้าพ่อ” ธิมงานคือการศึกาในศตวรรษที่ 21 ที่เชื่อมโยงกับปณิธานของ พระบาทสมเด็จพะปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในหลวงรัชกาลที่ 9 สำหรับปีที่ 3 จะเป็นอย่างไรขอให้แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ทีมเด็กและเยาวชน พมจ. และครู เพื่อระดมความคิดเห็นว่า ต้องการสื่อสารอะไร และรูปแบบในการสื่อสารเป็นอย่างไร โดยความคิดที่ได้จากเวทีนี้จะนำไปรวมกับความคิดของเด็กและเยาวชนในการประชุมเตรียมงานมหรธรมการเรียนรู้ในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2561 อีกครั้ง

เมื่อแต่ละกลุ่มระดมความคิดเห็นเสร็จสิ้น นายคำณ นิ่มอนงค์ สรุปว่า ทีมงานได้เตรียมจัดงานมหกรรมเด็กและเยาวชน ปี 3 : “พื้นที่แห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต” โดยมีทีมงาน : การจัดการศึกษาจากครุภมรดาสู่การเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยอย่างมีศักดิ์ศรี จากนั้นให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการระดมความคิดเห็น สรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มเด็ก

น้องมินต์นำเสนอว่า ต้องการสื่อสารให้เห็นถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างความยั่งยืนซึ่งใจในสังคม ซึ่งปัจจุบันสังคมขาดเรื่องนี้นัก โครงการต้องการช่วยเรื่องการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ทั้งการคิด การทำงานเป็นทีม การทำงานร่วมกับชุมชน สังคมภายนอก ทำให้เรามีการทำงานร่วมกับชุมชนและสังคม ในห้องเรียนเป็นการเก่งแข่งแข่งขัน แต่เรามาตรงนี้เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง และต่อยอดเพื่อแบ่งปันให้คนอื่น

นายชินนวัฒน์ มณีศรีขำ มองว่า การเรียนรู้ในห้องเรียนปกติมุ่งเน้นเรื่องการแข่งขัน แต่ในโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก พี่เลี้ยง/ครูจะต้องเติมเรื่องการทำงานเป็นทีม การประนีประนอมกัน ไม่เน้นการแข่งขัน คำตอบอยู่ใน 3 C ของ นพ.ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์

2. กลุ่มอาจารย์

นางสาวปริยาภา รัตนฉาก นำเสนอว่า ต้องการสื่อสารเรื่อง อิสระภาพการเรียนรู้ได้ในห้องเรียน เท่านั้น การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับเด็ก และชุมชนที่เด็กมีส่วนร่วมในการเข้าไปเปลี่ยนแปลง

รูปแบบการสื่อสาร จะมีการตั้งคำถามไปเรื่อยๆ จนจบที่ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และให้เด็กแสดงความสามารถไปในแต่ละคำถาม รวมทั้งคำนึงถึงเรื่องอิสระภาพการเรียนรู้อย่างมีขอบเขตร่วมด้วย

3. กลุ่มผู้สูงอายุทีมสถานพลังพลเมืองเด็กและผู้สูงอายุ

นางสาวเพียว หาดสมบัติ นำเสนอว่า ต้องการสื่อสารให้เห็นสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น เด็กและผู้สูงอายุมีสถานการณ์รุนแรง ไม่ยอมฟังกัน

กระบวนการ คือ ตั้งทีมงาน 1 ทีม ที่มีภูมิปัญญาชาวบ้าน มีการผสมผสานความรู้เรื่องเทคโนโลยีของเด็กเข้ามา เช่น ชุมชนเมืองเรื่องประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมท้องถิ่นการตั้งถาม และลงมือทำโดยเด็กให้คำแนะนำ ชุมชนคลองเขิน ลงพื้นที่ทำจริง สรุบทเรียน และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ ซึ่งสามารถตอบโจทย์ของสังคมได้ว่า ผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้น ขณะที่เด็กไม่รู้จักชุมชนของตนเอง เมื่อผ่านกระบวนการเรียนรู้ เด็กเสียสละและมีน้ำใจกับสังคม และมีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาทำงานร่วมด้วย ภายใต้ชื่องาน “การสร้างภูมิคุ้มกันของเด็กและผู้สูงอายุ เพื่อก้าวเข้าสู่ไทยแลนด์ 4.0”

นายชินวุฒน์ มณีศรีขำ สรุปว่า จากการนำเสนอความคิดเห็น สามารถแบ่งการจัดงานออกเป็น 3 โซน คือ

- 1) กระบวนการยับยั้งชั่งใจของเด็กและเยาวชน ขอให้กลับไปตีความและออกแบบกิจกรรม
- 2) การเกิดอิสรภาพการเรียนรู้ เริ่มจากครู ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและชุมชนอย่างไร เด็กเก่งขึ้น และมีอิสรภาพมากขึ้น
- 3) ภูมิคุ้มกันของเด็กเยาวชนและผู้สูงอายุ ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันได้อย่างไร

จากนั้นนายคาร์ณ นิ่มอนงค์ นำเสนอเรื่องสถานที่จัดงาน วันเวลาจัดกิจกรรม กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม และรูปแบบการจัดงาน ดังนี้

สถานที่จัดงาน

- วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2561 ณ อัมพวาชัยพัฒนานุรักษ์ จ.สมุทรสงคราม
- วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2561 ณ วัดกลางเหนือ จ.สมุทรสงคราม

กลุ่มเป้าหมาย

1. เด็กและเยาวชนรวมทั้งพี่เลี้ยงในโครงการ	จำนวน 120 คน
2. ผู้ปกครองเด็กและเยาวชนในโครงการ	จำนวน 30 คน
3. กลไกคณะทำงานและที่ปรึกษาโครงการ	จำนวน 20 คน
4. ทีมแกนนำโครงการ พมจ.	จำนวน 20 คน
5. ทีมผู้สูงอายุและเด็ก (พมจ.)ตำบลละ 10 คน รวม 9 ตำบล	จำนวน 90 คน
6. เครือข่ายนักวิจัย	จำนวน 50 คน
7. เด็กนักเรียนในโรงเรียนเครือข่าย	จำนวน 50 คน
8. ทีมเยาวชนปี1 และปี 2	จำนวน 20 คน
9. ทีมสยามกัมมาจลและทีมสื่อ	จำนวน 20 คน
10. หน่วยงานและแขกพิเศษ	จำนวน 20 คน

รูปแบบการจัดงาน

วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2561 : โชว์ผลงานเด็กในโครงการปีที่ 3 พร้อมทั้งจัดบูธงานมหกรรมกิจกรรมของชุมชนและการแสดงจากเด็กและผู้สูงอายุภูมิภาคตะวันตก

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2561 : กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนเด็กและเยาวชนรวมทั้งผู้สูงอายุและคนในชุมชนของภูมิภาคตะวันตก และทิศทางการศึกษา / กระบวนการจัดการเรียนรู้ของเด็กภูมิภาคตะวันตกในอนาคต

Reflection

ช่วงท้ายนายชินวุฒน์ มณีศรีขำ ให้ผู้เข้าร่วมสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมในวันนี้ สรุปได้ดังนี้

- การสรุบทเรียนเพื่อทบทวนงานที่ทำและแนวทางในการทำงานต่อไป
- เห็นพัฒนาการของเยาวชนที่มีความรู้แตกต่างจากนักเรียนทั่วไป ทบทวนว่าได้อะไร มีวิธีการอย่างไร

- กระบวนการและทบทวนสิ่งที่ทำ
- ทบทวนสิ่งที่ทำลงไป และสะท้อนว่าเราได้อะไรบ้าง และบอกต่อให้คนอื่นเข้ามาทำได้อย่างไร
- การทำงานของทุกวัย ต้องมีความอดทนและมีจิตสำนึกที่ดี
- การมีส่วนร่วมของทุกวัย และบางเรื่องเราอาจจะให้ความสำคัญน้อยไป
- ชื่นชมเด็กที่มีการแสดงความคิดเห็นออกมา มีความแตกต่างจากปี 1 – 2 มาก จากการพูดคุย ประสพการณ์แต่ละที่ ทำแล้วได้คล้ายๆ กัน กระบวนการแตกต่างกัน จะนำไปปรับใช้ด้วย
- ขอบเขตที่ให้โอกาสมาเรียนรู้ในเวที
- เห็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของน้องและผู้สูงอายุเหมือนกัน แต่กระบวนการแตกต่างกัน
- กระบวนการทำงานอย่างลึกซึ้ง เห็นคุณค่าของการพูดคุย และวิธีการนำเสนอ ทุกคนมีการนำเสนอ ร่วมกัน
- คิด ทบทวน และเห็นความเชื่อมโยงของเด็กและผู้สูงอายุในแต่ละวัย เริ่มมีการสื่อสารบ้างแล้ว
- ไม่จำเป็นต้องสอนให้เด็กเก่ง แต่จะทำให้กระบวนการอย่างไรให้เด็กมีคุณภาพ
- ทบทวนสิ่งที่ทำ จัดระบบความคิด และอารมณ์ของตนเอง
- ผู้สูงอายุกับเด็กเก่งเหมือนกัน แต่ต้องทำงานเป็นทีม
- ทบทวน รื้อฟื้น ย่อย และสรุปร่วมกัน เพื่อให้งานออกมาดีที่สุด
- ทบทวน ปลุกพลังเยาวชน Active citizen
- ทบทวนว่าตนเองได้เรียนรู้อะไรบ้าง
- การทำงานเป็นทีมและความคิดเห็นของคนต่างวัย
- ทบทวนตนเอง และอยากให้งานออกมาดี ได้รับพลัง
- อายุตรงกลาง ได้พลังจากทั้ง 2 ฝ่าย มาเติมไฟให้ตนเอง
- จะชวนลูกมางานด้วย
- เรียนรู้เรื่องการทำงานร่วมกัน

นายชินวรัตน์ มณีสรีขำ สรุปว่า หากเป็นการจัดงานทั่วไปที่มกลางเราคิดคนเดียวก็ได้ แต่การคิดร่วมกัน จะทำให้ทุกคนได้รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ ทุกคนช่วยกันทำ สำเร็จร่วมกัน อยากเห็นการเปลี่ยนแปลงจากเรื่องเล็กๆ ก็เปลี่ยนแปลงสังคมได้ ปกติตนเองจะได้รับการประสานสัมภาษณ์จากสถานีวิทยุการศึกษาทุกปี ซึ่งก็ได้เล่าเรื่องราวการขับเคลื่อนงานนี้ให้ฟัง สิ่งที่ทำเป็นความสำเร็จร่วมของทุกคน เห็นการเติบโตของน้องๆ แม้ว่าจะทำได้ไม่มากในสังคม แต่มีคนกลุ่มหนึ่งที่มีความพร้อมและ

ลูกขึ้นมาจัดการก่อนคนอื่นหากสิ่งใดมีการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคต จากสถานการณ์อีก 50 ปี ข้างหน้า ประชากรจะลดลง 50 % ระบบเศรษฐกิจจะเปลี่ยน ธนาคารทยอยปิดสาขาลงอย่างต่อเนื่อง หากเราไม่เตรียมตัวอาจจะตกยุคได้ ขอคุณทุกท่านที่มาร่วมแบ่งปัน และทุกท่านสามารถเข้าร่วมแบ่งปันร่วมกับเด็กและเยาวชนได้ในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2561 อีกครั้งหนึ่ง

ปิดประชุมเวลา 15.45 น.

